

ПОЕТИЧНИЙ ВСЕСВІТ ЛІДІЇ ДОЦЕНКО

У «Літературному словнику Кіровоградщини» Леоніда Куценка, виданому ним у 1995 році, ще не було імені Лідії Григорівни Доценко. А в біобібліографічному довіднику «Сучасні письменники України» (2011) є довідка, де сказано: «... народилася 17 січня 1944 року в селі Вищі Верещаки Олександрівського району Кіровоградської області. Закінчила Харківське медичне училище. Працювала медичною сестрою. Авторка поетичних книжок: «Потреба польоту», «Як завжди, як ніколи», «Понад шляхом» (у співавторстві), «У любові довга пам'ять».

Я бачила Лїду лише раз, у двохтисячних, у її селі, але періодично спілкуюсь і живу її творчістю. Вона – справжня, але не помічена, недооцінена.

У 2018 році вийшла нова книжка нашої землячки «Узвишшя», яку ми ще чекаємо в музей. А тим часом мій товариш Володимир Яремчук перечитує колись подаровану мною її книгу. І дуже своєрідно відгукується про неї, виловивши в поетичних рядках спорідненість душ. Ось його лист.

Антоніна Корінь

«Перебираю, якимось, домашню бібліотечку місцевих поетів... Одна книжечка випадає. Піднімаю і на розкритій сторінці читаю:

«Ще веслюю, та, напевно, з сил останніх...»

Отакої! То це ж, практично, моє «А весляр наш втомлено веслує»...

Пригадую: колись давненько читав ці вірші, подаровані Антоніною Корінь. Це Лідія Доценко і її збірка «Як завжди, як ніколи...», видана в Харкові у видавництві «Крок» ще 1998 року. Але тільки тепер я звернув увагу на нашу з нею суголосність. Читаю далі:

«Боже, відкрий мої очі», – такі ж пошуки шляхів просвітління на дорогах до Істини – то всуціль у моїх віршах!

«І Всесвіт уміщається в мені» – і я про те ж: «Сплелися Бог, диявол і людина в мені одним...»

Починаю перечитувати збірку Л. Доценко заново, а там «у слів пошерхлі губи», а там: «Ось дітям нащадків дарують лелеки. А ось уже мама далеко... далеко...». Знову, наче я. А ще там спільне і про нашу поетичну дивакуватість...

Ой, щось забагато суголосності... А вона і далі знову:

«... Так значить вірші? А чого сумні? Про сум і так написано багато». (Скільки ж і мені про це казано! Скільки я чув: «Давай веселеньке»...)

А трохи згодом: «Сама собі ніколи не вгдю – вогонь думок стає в словах – золою»; «Пишу не так. Не так пишу», а у мене «І сказати не вмію, й мовчати не можу». Ще трохи далі: «Вітаю Вас, поете ойколючий! Та, вибачайте, не подам руки». А у мене: «Поет-хижак – поєднання потворне...».

І знову ще одна тема, що й через мене перейшла багато разів:

«Землі якої! – ми – невдячні діти!

Дай, Боже, будуть іншими онуки!»

А вже роздуми про мову: «Чужинські мови нас взяли за роги», то про це й казати годі. Тут у нас з пані Лідією спільного – оберемками.

Багата поезія Лідії Доценко і на образні знахідки. Ось прочитайте кілька: «Десь у лісі росла собі плаха. Десь на шії росла голова» (ох, певно, й зустріч буде...); «Ростуть ліси не сосон, а багнетів»; «Досвіток сонцю навколішки молитесь»; «Приснилося, що я приснилась лісу»... (Як же я хочу в мій ліс! Бо й «Мені наснивсь мого дитинства ліс...»).

Інтимна лірика її також прозора, чиста і ностальгійна. Певно, все-таки, недолюблених у світі справді більше, аніж люблених:

«... Тепер я знаю, хто любив мене.

І знаю вже, кого любила я...»;

«Три кроки до очей твоїх. Три кроки лиш.

Я ж, мов укопана, стою. І ти мовчиш».

І наші роздуми про плинність часу та про життєві рифи теж спільні: «І час пішов, не рипнувши дверми»;

«Бігла часом, як лісом, спотикалася – пні.

І здавалося часом, що на дні мої дні».

Попри все пані Лідія залишається оптимістом: «Скрутили в'язи плящі коньяку». А ще знає, що ніхто за неї нічого не зробить, і що поезією нагодує душу, а тілу треба ще й картоплі... (як там, у Ліни Костенко? «То все небесні, сину мій, мигдалики. А жити, сину, треба на землі»). Туди ж і поетеса Лідія Доценко: «Город сапаю та пасу гусей» (І в мене: «Городом вдвох танцюємо з сапою...»).

Абсолютно згоден з поетесою: «Поетів знаючи, – не знають». Щира правда. Але цю пані, ні разу не стрівши, я, здається, знаю. Тепло з її поезією. За що і дякую.

Всесвіт її, здавалось би, приземлений. Теми, здавалось би, тривіальні. Аж ні! Бо саме доступність, бо саме актуальність і суголосність з іншими роблять таку поезію вартісною, а Всесвіт виходить за межі буднів і дорівнюється до макросвіту.

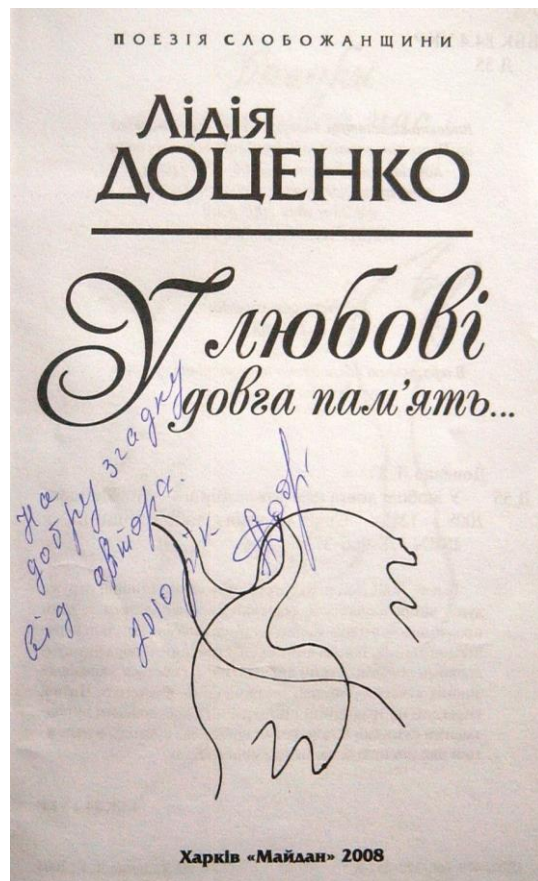
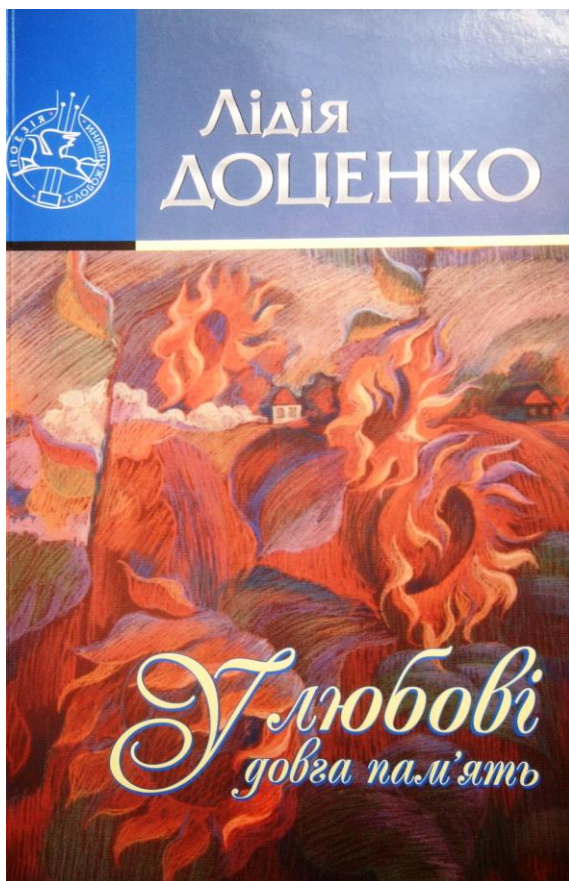
Це відгук-експромт.

Буду радий, коли він хоч трохи зігріє авторку, якій нездужається. Нам це треба: і така поезія, і відгуки».

Так оцінив одну з книг 77-річної нашої землячки, яка нині живе в м. Золочів на Харківщині, новий лауреат обласної літературної премії імені Євгена Маланюка.

Високо цінує її творчість і Василь Бондарь, і Валентина Кондратенко-Процун, і її олександрівські земляки. Зокрема, розкішне інтерв'ю з нею недавно зробила теж лауреатка премії імені Євгена Маланюка поетеса Оксана Шпирко. Виділяються вірші Лідії Доценко і в колективних збірках та альманахах. То, може, й ми винні, що все ще не додали їй уваги? Можливо, і її творчість заслуговує на участь у літконкурсі імені славетного земляка?

Антоніна Корінь, науковець
літературно-меморіального музею
І.К. Карпенка-Карого
міста Кропивницького

Опубліковано:
газета «Наше місто і село»,
№ 10 від 11.03.2021